

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. november 22.

Broj 46. Szám.

Po povoudni.

Povóden, znamenye potopa szmo sze vsakali v zádnyi dnévaj. Prísla je povóden v nepricsakúvanoj náglóscsi, v nájhüsem vrémeni, naj národ prizadeti tembole dá vráscati na cslovevecsansztvo, dobrotivnoszt i bratalübénoszt, naj sze sztrszne cslovek vszáki, ki visesnye mócsi nescse poznati i znati. Ka sztémi hüdimi te pobožni tūdi trpeti morejo, tō je szamorazmeto, ár tēk vodé zbéro delati nemre. I csi rávno je tō de'zd'zōvje, ki je pred povódnōv príslō, nē stirideszt dnévōv i stirideszt nōcsi trpēcse bilō, i csirávno je nē te nájvisise bregé zakrilo, kak je bilō tō nigda po szpoznávani historije, vendar zadosztno zatō, ka sze národ sztrszne mócsi visesnye i pripozná grehótocsinēnye szvoje dnesz je ki goszpōd zvisenoszt.

Po dugom de'zd'zūvani vendar pa vszedno nepricsakúvano i náglō. Kelko rodovitue zemlé je poplávila, kelko nedužni dūs je oskodúvala i kelkoj 'zivini je szamo v M. Soboti vzelo 'zítek, stere vsze szo tam v stalaj v hleváj csakale resilno rokō szvojega goszpōdára, kí vecsina je pa száma tūdi resenyé csakalo, tam vu toj nájvéksoj nevarnoszt, v szredini válajōcse sze povódni.

Trōst 'zitka bivoszt, szpráviscse ednoga leta trūdavnoga dela, 'zivis decé, lūdi i 'zivine, kí je za pré'zivilēnye do drūgoga pōva būo szhránjeni: je szkoroda vnicseni. Voda, kí je vsze tō v leto i lēta dnévaj pripomágala do zrásza, je nē v ednom meszt i edno dugoványe takerkōcs v ednom dnévi tūdi vnicsila. Rodovitna polá od vodé mócsi zlízane sztojjo tam odzvūna kak berecsna nerodovitnoszt z stere je vsze tiszti 'zér odprála z-stēroga bi csakati meli bodōcsi lepsi pridelek, maszlo 'zitnim cvetjom je odneszla tá, gde je tá maszlōcsa nepotrēbna. Gde, gda i kak naj dodámo toj zemlé te potrēben 'zér, maszlōcso, csi zatō vecs prilike nemamo dāne, koncibár pa nē pri jeszēnszkoj szētvi? Ali sto more takso 'zívino i tak nahitroma dati tem oskodúvanim kak hitro nyim je tō potrēbno? Sto more tak nahitroma dati sztanúvanye tém brez sztrēhe bodōcsim, ka je pa pri denésnyoj

sztanúványa mizeriji szilno potrēbno? Jeli ka niscse nē tak nahitroma kak z-hitrosztjo, náglōsztjov je tō pōti szizskajōcse povóden vsze razdrla, zrásila i poplávila.

Vsze tō tak hitro namesztó popraviti zaglihati i dati je niscse nē mogōcsi. Vendar pa jeszte edna pomōcs, ki v níkelkō dōnok mogōcse bode na té té'zke rane zdravilni balzam dati i tō naj bode: držávna pomōcs, z sterov pomocsjōv sze naj pri-

zadeti nē szamo potrōstajo, nego v celōti nazáj na nogé szposztávijo. Odszkodúvanim na poláj naj sze popüsztí dácse, v M. Soboti pa pōleg dácse obremenilna isztinszka pomōcs i nē szamo podpora, kí je nē na haszek oskodúvanom i je na kvár szamaj držávi.

Tō je 'zelja vszega Prekmurszkoga národa i tō je 'zelja té prizadeti oskodúvani lūdi. Csi tō bōde, te prito'zb, kí szo pa navadne, nebode.

Franciaország nem üriti ki Sziáti.

Painlevé miniszterelnök és Briand külügyminiszter a kamara külügyi bizottságnak szombati ülésén tájékoztatta a bizottság tagjait a szíriai helyzetről. A miniszterelnök közölte, hogy Szíriában ebben az évben a francia veszteségek kétszáz fehér és hatszáz bennszülött katonát tettek ki. Utalt arra, hogy közelebbi részleteket Sarrail tábornok visszatérése előtt nem mondhat s kérte a bizottságot, hogy várjon ítéletével, míg a tábornokot meghallgatta. Bejelentette Painlevé, hogy Sarrail tábornok, akinek működését szerinte különben igaztalanul ítélik meg, nem fog többé visszatérni Szíriába.

Bertou kommunista képviselő sürgette Szíria kiűritését, mire a miniszterelnök és a külügyminiszter azt válaszolta, hogy Franciaország és Népszövetségtől kapott mandátumot teljesíteni köteles.

Ferret és Desjardins képviselők

akik nem tagjai a külügyi bizottságnak levelet intéztek Painlevéhez, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a miniszterelnök zárt ajtóknak mögött tárgyalja a szíriai kérdéseket és alkotmányellenesnek mondják, hogy Sarrail tábornok személyesen jelenik meg a bizottság előtt, holott a kamarának egyedül a kormány felelős.

Painlevé egyébként szombaton mint pénzügyminiszter pénzügyi expozé is tartott, amelyben kiemelte, hogy a pénzügyi helyzet megoldását törlesztési pénztár létesítésében keresi. A kormány sem gondol inflációra, hanem új megállapodást akar a kabinet kötni a jegybankkal, hogy az négy-öt milliárdval emelje az előlegeket, amelyek a törlesztési pénztárba folynának be. Ezeknek visszafizetésére az új adókat fordítanák, amelyek a jövőbeli adó harminc százalékos emeléséből és a nemzeti válság kivetéséből származnának.

Oroszország támogatja Törökországot a moszuli kérdésben.

Két napi tárgyalás után Litvinov helyettes külügyi népbiztos és Zeki bég moszkvai török követ között létrejött a megállapodás Törökország és Oroszország együttműködéséről.

A megállapodás értelmében az orosz és török kormány kölcsönösen kötelezik magukat, hogy a moszuli kérdésben és a muzulmán mozgalom tekintetében egy uton fognak haladni és a locarnói egyezményrel szemben

Oroszország és Törökország egységes álláspontot foglalnak el. Oroszország biztosítja az egyezményben Törökországot, hogy a Mossul-kérdésben a szükséges fegyveres támogatást nyújtja neki. Törökország ezzel szemben segíti Oroszországot keleti politikája végrehajtásában.

A létrejött egyezményt a legközelebb ratifikálni fogják úgy Angorában, mint Moszkvában.

Jugoszláv-magyar tárgyalások Budapesten

Popovics Tihamir budapesti jugoszláv követ indítványt terjesztett a magyar kormány elé a múlt hónapban félbeszakadt kereskedelmi és vámtárgyalások folytatására. A tárgyalásokat,

amelynek csupán az a célja, hogy a kereskedelmi szerződést a két állam között megkösse, Budapesten, november 30.-án folytatnák.

Je vsze mogōcse?!

Točilna taksa sze po tōzadēvnōm zakoni na trí lēta odmerjáva. Ka je tō prevecs krivicsno posztōpanje, od toga niti nemo gúcsali, tō vszáki prizadeti nájbōle zná, v znányi té krivice je pa v punoj meri tūdi i ta kontrolna oblászt. Vendar sze pa tá oblászt szamo pri eventuelnom podigávanyi zavzeme za tō dugoványe, za zni'zane je nyē nē briga, tōda sze je ne dužna brigati. Oh! i dōnok kak bi zahválen būo národ, csi bi vido, ka sze tiszte oblásztí, kí sze z-nyega dácse pēnez pré'zivilávajo, tūdi i te delajo za nyega, gda sze nyemi krivica godí. Gda sze vsákamo toga? . . .

Pri toj nevōle punoj povódni, sze je tūdi i etaksi escse i 'zalosztñēsi dogōdek godūo. Edem mlájsi Szobotsánec sze je navolo glédati na rásztsajōcso Ledavo i 'ze poplávlece ceszté, miszlécs, da végse vode tak nebōde 'ze, je sō szpát na szvoj dom i tō blūzi Ledave. Blí'zajōcse nevarnoszt ga je nájmenye nē brigala, csirávno ka je escse (ob seszti vecser) nē mogao szpati, ali vlégao sze je. Pa sze je rēszan nē brigao za povóden szploh dotecsasz, gda je vido, ka je nyemi tō v hí'zi prážno sztojēcso posztel, náglō priraszt-sena voda prevrnōla. Gda je tō zagledno, te sze je presztrasivsi pōbrao z-posztelē i je steo obraniti edno i drūgo pohistvo, ali te je 'ze prekeszno bilō . . .

Ka je vecs vrēdno, 'zelezniski naszip, ali pa cslovecsa varnoszt i 'zivine vrēdnoszt? Jelibár ka tō zádnye je odvcs, pa dōnok sto je krívec ka sze je té 'zelezniski naszip nē v právom csaszí dopüsztō preszekati!? Kelko vrēdnoszt i kelko 'zivine bi sze lēko obvarvalo, csi bi sze té naszip v právom vremení preszekati dao-brež 'zandermerijszke assistance! Tō bi bilō témbōle potrebnēse, ár 'zeleznica nema v zadosztnoj meri vodni prepüsztov. Rávno je tá krivica na provinci, gde je doszta rodovitne zemlé vnicseno szamo za lé 'zeleznice volo, ár szo vōdni prepüsztí szamo tam nērejēni, gde trēb 'zelezniski naszip obvarvati, i tō rávnocs na skodo lépoga polá!

Zvedili szmo, ka sze je pri prílikí povódni, tōda na drūgi dén, vdíljek po 'zelezniskoj progi mēsana komissija pelala, oglédati szí skodo kre 'zeleznice. Pítamo mí na tom meszt, ka je znála viditi tá komissija, ka je narédilo tō skodo i ka je būo i gde té právi vzrok toj skodi. Ali szo rēszan znali? Nē. Zakaj szo pa nē te zainteresserane obcsine i poedine vértē pítali ka ka je vzrok? Ár sze je tō nē zgōdilo, té pregléd ne szpoznamo za verodosztojen i nameszten.

Egy a panasz.

Községi autonómiáról lévén a szó. Vajdaságiak is arról panaszkodnak, mint azt a »Bácsmegeyi Naplóból« megtudjuk, hogy ott sincsen végrehajtva az alkotmánynak azon szakasza, mely a községek autonómiájáról szól, vagyis mely szerint a községi választásokat már az alkotmány szentesítése után rögtön meg kellene ejteni, mert az alkotmány 90. §-a ezt világosan biztosítja a községeknek. Ezt pedig annál is inkább kellett volna a kormánynak elrendelnie, mert az 1922-ben *Slovenia* számára alkotott és a községi előjáróság választását elrendelő törvény 60. §-a ezt a törvényt a Bácska, Bánát és Baranyára is kiterjesztette.

Igy érvelnek a vajdasági Davidovič-párti képviselők a belügyministerhez benyújtott azon interpellációjukban, melyben elsírják azokat a lehetetlen állapotokat, melyeket a vajdaság népének el kell szenvednie, úgy anyagilag, mint erkölcsileg, az előjáróság folytonos és úgy gondolva politikai nézetek szerinti cserélésével, melyeknek legnagyobb része sokszor tudatlanságával is alkalmatlanok a községi ügyeik vezetésére.

Vajdaság egy önálló kerület, azaz hogy szerb közigazgatásba kapcsolt és magyar törvények szerint kezelt tartomány. Ha ottan is ily lehetetlen állapotok vannak, akkor nekünk nem lehet jobban panaszkodnunk, mint amazoknak? Azaz hogy a panasz egy, csak nálunk nagyobb a sérelem.

Tudniillik, ha alkotmányos országnak egyforma polgárai vagyunk, akkor az alkotmány, illetve annak a nép érdekét szolgáló, illetve biztosító rendelkezéseit éppúgy végre kellene hajtani, mint ahogy végre vannak hajtva a polgárok kötelességeiről szóló

rendelkezések. Miután pedig ezt érezzük a legkevésbé, fel kell tételeznünk azt a lehetőséget, hogy alkotmányilag biztosított jogaink mellett is mostoha gyermekei vagyunk annak az államnak, melynek pedig minden köteleességünket hiven teljesítjük.

Hogy ezt a törvényt s az alkotmány rendelkezéseit csak politikai szempontok szemelött tartásával nem hajtják végre, annak fényes bizonyítéka az, hogy éppen csak azokon a területen nem tartják meg a községi választásokat, melyek a trianoni békeszerződés alapján csatoltattak Jugoszláviához. Ezt annál is inkább lehet következtetni, mert az idézett 1922. évi erre vonatkozó rendelkezés csak és csakis Sloveniára hozatott, melybe belevonták a Vajdaságot is, s mégis habár Prekmurje szorosan van Slovenia

közigazgatásába belekapcsolva, a községi választások már egész Sloveniában megejtettek, de Prekmurje még ma is gerentek diktatúrája alatt áll. Prekmurje Sloveniának is, nemcsak Jugoszláviának mostoha gyereke, *Prekmurje az ezen törvényadta kedvezmények tekintetében nem tartozik Sloveniához, — csak a titáni adók lerovásánál.*

Tehát egy a panasz, csak nálunk hatványozva sértő, mert mi Sloveniába vagyunk kapcsolva és mégsem érezzük jogokat, — csak kötelességeket. S ami a fő, Vajdaságnak vannak mégis képviselői. kik a bajokat nyilvánosságra hozzák, nekünk pedig ilyen embereink sincsenek, minket csak akkor keresnek fel, ha mi kellünk nekik, ellenesetben nem is látjuk őket . . .

Szabályozták a nemzetiségi nyelv használatát az elemi iskolákban.

A közoktatásügyi minisztérium a kisebbségi elemi iskolák működését újabb rendelettel szabályozta. A rendelet már meg is küldték az illetékes tanügyi hatóságoknak végrehajtás végett.

A közoktatásügyi minisztérium további intézkedésig elrendeli, hogy valamennyi nyilvános iskolában az oktatás államnyelven történjék. Ha azonban az iskola I—IV. osztálya közül valamelyik osztályban több mint harminc nemzetiségi tanuló van, ezesetben párhuzamos osztályt kell felállítani,

amelyekben a nemzetiségi tanulók, a nemzeti tantárgyak kivételével, anyanyelvükön tanulhatnak. Az esetben, ha az iskola egyik osztályában sincs harminc nemzetiségi tanuló, de az iskola egész tanulóiifjúsága között több mint harminc tanuló kisebbségi anyanyelvű, két vagy több párhuzamos osztály is összevonható, de egy osztálynak nem lehet több növendéke ötvennél.

A rendeletet még Vukicsevics Velja volt közoktatásügyi miniszter irta alá.

POLITIKA.

Parlament munkája rövid megbeszélésekkel lanyhán folyik. Az egyes parlamenti bizottságok fel. nem dolgozott anyaga miatt a parlamenti munka sem folyik abban a mederben, a milyenben folynia kellene, s az anyaghiány miatt a parlamentet új ülészek megnyitása óta kétszer is el kellett napolni. — **Radič** ministerré való kine-

vezése még mindig nem jutott düllőre. Radiček szerint még nem látják elérkezettnek az időt vezérüknek, Radičnak a kormányban való részvételre. Mások szerint viszont radiček a négy minis-teri tárcán kívül még egy tárcát kívánna, viszont a harmadik verzió szerint Radič fontos minis-teri tárcát követel a maga részére, pénzügyi vagy belügyi

tárcát, melybe a radikálisok semmiesetre sem akarnak belemenni. Pašič maga ismételt hosszabb kihallgatáson volt a királynál, de még eddig semmi nem történt ebben az ügyben. — **Korošec** öthetes dalmáciai körutjáról már visszaérkezett s klubjának a tapasztalatakról beszámolót tartott. — **Radikális-párt** Horvátországban erősebb agitációt fejt ki, s a legutóbb megtartott népgyűlésen felszólította a népet, hogy csatlakozzanak a radikális párthoz, mely az ország legerősebb pártja s mindig a kormánynon marad. — **Pribičević** demokrata vezért a parlament három üléséből kizárták, mert az elnöknek nem engedelmesskedett. Párthivei közt ezért nagy a felháborodás. — **Az ellenzék** harci kedve teljesen lelohadt a parlamentben. Belátják, hogy a kormány pozícióját nem lehet egykönnyen megingatni. Minden törekvésük most már csak odairányul: résztvenni a kormányzásban! — **Az ellenzék** sürgeti — most már mégis — a községi és tartományi választásokat. Ez természetes egy lökés akar lenni a kormány oldalába, különösen a demokraták részéről, kik a saját jól felszerelt birákkal többségre számítanak ezen választásoknál, holott a kormánynak is lesz annyi gondja, hogy az ily elkényesztetett birákat elmozgassa helyeikről. Az így megszerzendő tartományi többséggel akarná az ellenzék ellensúlyozni a kormány erős pozícióját. — **Vukičević Velja** közoktatásügyi minis-ter benyújtotta lemondását, amit a király el is fogadott. Közoktatásügyi tárca teendőinek vezetésével Trifunović Misa vallásügyi minis-tert bizott meg a király. — **Triesztben** nagy szlávellenes fascista tüntetések voltak, mely alkalommal lerombolták az egyedüli szlovén lap az »Edinost« című lap nyomdáját is. Egész Jugoszláviában emiatt nagy olaszellenes tüntetések voltak. — **Magyar-Jugoszláv** vámtárgyalások folytatását készíti élő Jovanović budapesti Jugoszláv követ, melynek már a közeli napokban meg kellene kezdődniök. — **Briand** szoros együttműködését sürgeti a német kormánnyal. — **Amerika** Olaszország

Tekintetes Konyáry István ur.

Irta: V. A.

Hanem a Tamás ur lágy szívet könnyen meg lehetett indítani, főképp ha pénzre volt szüksége a Náci meg tudott keríteni mindig Kikaparja ő a föld alól is, ha a tekintetes ur paráncsolja.

És addig kaparta, míg végre a földet is elkaparta a Konyáry Tamás ur lábai alól.

A hitelezők összeröföntek. A Náci szaladozott, alkudozott könyörgött, jobbra, balra. A tekintetes ur pedig biztatta, hogy: »Majd meghálálom Náci fiam.«

Nagynehezen megkötötték az egyezséget. Náci állt jól e tekintetes urért. Esküdözött, hogy kész feláldozni utolsó krajcárját is az ő kegyes jóltevőjeért.

De nemsokára más hurokat pengetni. Diktálni akart volna a szemtelen. Ő megteszi a köteleességét, hanem a tekintetes ur is tegye meg a magáét.

Annak a pazarlásnak, örökös dinomdánomnak vége legyen. Ő nem akarja keservesen szerzett filléreit a mások könnyelműsége miatt elveszteni.

— A nyomorult! — fakad ki Konyáry István ur; — mintha nem nálunk szerezte volna mindenét!

Keserőség tölti be szívet, a mint vissza emlékszik apjára, e jóságos, nagylelkű uri emberre s a mint eszébe jut, hogy kérte csaknem összetett kezekkel a nemes ősz férfi a nyomorultat, hogy segítse ki még egyszer a bajból s a hitvány azt felelte reá: hogy ő már megégette egyszer a körmeit, nincs kedve reá másodszor; ki hogy vetette meg az ágyát, úgy aludjék benne.

Az isten se tudná megmondani, hányszor változtatott színt a hű ember De mindig csak az ura javát hordta a szájában. Igaz, hogy a licitáción potom áron megvette a legszebb részt a Konyáry-birtokból; de arra is azt mondta, hogy csak a tekintetes ur javáért cseleksi. Ha jobban folyik majd a tekintetes urnak a sorsa, hát visszaválthatja tőle akármikor.

A tekintetes urnak azonban sohasem folyt jobban a sora, csak roszabul. Eladásra került a szep jóságból lassanként több is, mindig több s a Konyáryék kastélyában most a Náci maradéka az uraság: a nagyságos Kőri Vilmos ur. Seperné el pereputyostól a forgó szél!

Morogván fordítja el felyét Konyáry István ur. Látni sem akarja ősei kastélyát. Hanem azért mégis látja. Büszkén, magasan emelkednek ki a sárga falak, a nagy ablakon lángpirotündökölnék a lemenő nap sugarai, vidám gyermekhangok hallatszanak ki s egy mosolygo, sugár fiatal leány jelenik meg az oszlopos terászon. A családi boldogság képe tárul a szem elé. Fény, öröm, jólet.

— Mig én nyomorgok, — szorítja össze fogait Konyáry István.

Pompás négyes fogat áll a kastély előtt, bizonyosan sétatocsizásra készülnek ő nagyságiak, mig neki hetedhét határt kell bekuncsorogni, hogy egy háts lovát kerítse fiának a holnaputáni nagy agarászatra.

Meg aztán Jakab zsidóhoz is be kell még fordulnia utközben, mert holnap hires vendége érkezik: Sajó Bandi s holnapután nála fog ebédelni az egész agarász társaság. Uriasan el kell látni őket, meg egy kis ferbli is járja majd este, arra is kéne egy kis pénz.

Jakab már egy hét óta biztatja a tekintetes urat, de napról-napra kevesebb kilátással. A hét elején még azt mondotta: »Meglesz, ne tessék félni!«; tegnap már csak annyit mondott, hogy: »meglátja, mit lehet.«

— No Jakab, a pénzért jöttem ám már, — nyitja be az ajtót lármásan Konyáry István, hangos nevetés alá rejtve félelmét.

A zsidó éles szemei azonban keresztül látnak a megszorult ember aggodó lelkén.

— Hja! nagy baj van, tekintetes uram, — vonogatja váliat Jakab; — nincs pénz.

— Ugyan ne bolondozzék, Jakab. Hisz tudja, hogy kell.

(Folyt. köv.)

háborus adóságából 80 0/0-ot engedett el, viszont ennek fejében explotációba vette olaszország összes vizierjét, mely így amerikai tőkétől fogja függővé tenni az olasz ipart.

Glászi—Hirek.

— Agrárna revizija. 18-ga t. m. sze je zacsola v M. Soboti revizija na veleimányi grofa Szapáry, ki je namenjena za pregléd raztálane zemlé. Vszáke obcsine gerent, stere obcsine szo zaintereserane, je na dolocsen den pozváni v piszárno opravnistva veleimánya v M. Soboto. Vszáki interestent szvojo pritozbo naj dá szvojemi gerenti (riftari) i té ga bode tam zasztópao. Csi poedinci tüdi léko idejo z pritozbami pred komissijo, nam je nê znáno.

— Oszvetek i veszelica ev. 'zensz-koga drüstva, ki je namenjena bila na dén 15-ga t. m., je zavolo zalosztne povôdni z-osttála. Vecs kak zagvüšno sze té ôszvetek v zvêzi z poszvetse-nyom „Diaskoga Doma“ bode ob-dr'zao.

— Szrezko poglavársztvo v M. Soboti je edno okro'znico dalô na vsze obcsine, z sterim naprasa obcsine naj nabirno szamovolne däre za od poplávê prizadete szirmáke. Pozáv-lamo vsze obcsine, da toj okro'znici v resznici vugodijó, ár kak sze je 'ze vszáki oszvedocso, szo nisterni részán doszta skode trpeli, i jesztejo taksi, ki nemejo falátsicsek krüha szvojega, pred povôdnov szo pa rês-zsan meli. Na tisztí 'zaloszten dogo-dek, kak sze tó od doszti páverszki lüdi escse i zdaj naglása: „gda szo sztrellali na mále kmete, ki szo na gyúlês prisli v. M. Soboto, té nyim ne prisao na pamet kmetski krüh, zdaj bi nyim ga trbela?“ ne dajmo 'ze dnez, pozábimo ga, i ár ji med-nyimi doszta posteni oskodováni, ho-dimo nyim na pomôcs, pozábimo sztäre grehe. Na edno pa moremo ôpozoriti sl. szrezko poglavársztvo. Nase prebiválsztvo, ki je itak pomô-csi potrbno, nemre dohájati, ka bi na poziv poglavársztva dávalo däre i zvün toga, ka bi oskodüvani poszebi tüdi proszili i pritom naglásali ka 'szirmáke nedobijo od oblászti dárov i pomôcsi!?' Jeszte pa ki szo szi vsze 'zavis vneszli, ali szo szploh szí ga nê priszkrbeli, pa dnez na obcsinszkoj kühnyi dobívajo jeszti. To trbê za gototoviti i takse vözap-rêti z-obcsinszke kühnye.

— Konecsna ogotovitev skode od poplave v M. Soboti, ki je bila dnéva 12-ga i 13-ga sze szledêcse glászi, voda je vszégala v nisterni hí'zaj na edem do dvá metra viszikôszti, v nájevcs mesztáj je povoden v hí'zaj z rüsila, nisterne pa podglôbala tak, ka szo v vecs mesztáj do pétdeszét cen-timetrov prepadnoli, pecsi je nê v ed-nom meszti podrla voda, na poszôdi i na pohistvi je pa nisterne sztôjeze-ro dinárov skode; hí'z sze je porüsi-lo doszémao v celôti devét i tó v Mála Kani'za vilíci Kráincova, Bratkovics-ova, Kozicova i Kri'zankova, v Cvetnoj (Bokor) vilíci Vörösova, Potocsnye-kova, Dervaricsova i Jakisova, v Slo-venska (pri krcsmi Fliszár) vilíci Haj-nal Nácijova; podmocsani i zátó

szlab sztan prineseni je hí'z okôli stirideszét; med trgôvcami szo ná-jvecs skode trpeli firma Čeh in Gás-pár, klavnica Benko, firma Ascher, Kohn Samu, Fürst in Sin, Heklics, Kardos, apotekár dr. Bölcs, A. Hirschl i Csernjavics krcsmár, 'zivine je vtoplene 4 kráv, 3 telice i okôli 35 falátov szviny. Po doszedásnyoj cenítvi je szkúpne skode v M. Soboti okroglo 12 millijonov dinárov. Natô je prislo od vláde 10.000 dinárov za-szilne podpore, ki je tem potrebnê-sim raztálana. Vendar verjemo léko, ka je tó szamo za prvo pomôcs dá-no i ta isztinszka podpora sze nebô-de dugo mûdila. — Kôt, D. Lakos i D. Lendavszka okôlîca je tüdi vsze v vôdi bila, v Lendavo je szamo z ládjami léko prisao. V celom Prêk-murji pa skodo vözracsúnati, tó dug-so vrêmen nûca. Bláj'zena pomôcs ali prides gda?

— M. Sobota polgármes-tere, Dr. Sömen Lajos üg-yvéd beadta lemondását. Lemon-dásának okáról mi épugy, mint a „Jutro“ című lap, nem akarunk polemiába elegyedni, de azt hi-szük a Jutornak az okról jobban kell tudnia, mint nekünk, lega-lább jobban van érdekelve . . .

— Radič István vallás- és közoktatásügyi miniszterre ne-veztetett ki, s az erre vonatkozó esküt már le is tette a király kezébe.

— Személyi hir. Siftár Géza orszgy. képviselő szabadságra Barkóca hazaérkezett.

— Revizió alá veszik a középiskolai tankönyveket. A közoktatási tanács hétfőn ülést tartott, amelyen revizió alá vették az 1921. óta kiadott és jó-vá hagyott középiskolai tankönyveket. A közoktatási tanács a jövőben szigo-rubban fogja ellenőrizni a tankönyvek kiadását és több, eddig már engedé-lyezett tankönyvtől meg fogják vonni az opprobációt.

— Olaszországban tilos a sztrájk és a munkáskizárás. A kormány legköze-lebb törvényjavaslatot terjeszt a kama-ra elé a tőke és a munka viszonyáról. A javaslat szerint tilos a sztrájk és a munkások kizárása. A sztrájkért egytől két évig terjedő börtön, munkások ki-zárásáért egytől három hónapig ter-jedhető börtön jár. Sztrájkoló köztiszt-viselők büntése egytől hat hónapig terjedő börtön. A munkaadók és mun-kások közti nézeteltérés elbírálása a munkaügyi törvényszék elé tartozik.

— Elhárult a francia baloldali kartel válsága. A szociálistá és radikális ka-marai frakció szerdán megbeszélést tartott a kamarában követendő maga-tartásról. A radikálisok arra kérték a szocialistákat, hogy ne terjeszszék a kamara elé ellenjavaslatokat, mert eb-ben az esetben a radikálisok a balol-dali kartelt felbomlottnak tekintenék. A szocialisták 36 szóval 12 ellenében kimondták, hogy elállanak az ellen-javaslatok előterjesztésétől. Ezzel a baloldali kartel krízise elhárult.

— Sakkvilágbajnokból drámairó. A napokban érdekes könyv került a könyv-piacra. A könyv címe: „Az emberek története“. Öt felvonásos dráma, szer-zője dr. Lasker Emánuel, a világhírű sakkmeister. Laskerről még a legbizal-masabb barátai sem sejtették, hogy a sakkmezésen kívül drámairással is foglalkozik és ép ezért érthető feltü-nést keltett a könyv. A darab nagy történetfilozófiai mű, amelyben a szer-ző az ősi időktől kezdve a jelenkorig mutatja be az emberiség történetét. Hir szerint Lasker hét éven keresztül dol-gozott darabján. Az egyik berlini szin-ház már tárgyalásokat kezdett a darab megvásárlása iránt.

— A rajnai megszálló csapatok szá-mát harmincezerrel csökkentik. Hinden-burg elnökletével hétfőn minisztertanács volt, amelyen a nagyköveti tanács jegyzékével foglalkoztak. A locarnói szerződés aláírása után a szövetsége-sek a rajnai megszálló csapatok szá-mát körülbelül harmincezer fővel fog-ják csökkenteni és ezzel csupán hatvan-ötezer idegen katona fog csak tartóz-kodni német területen. A megszálló antantsapatok létszámának csökken-tése folytán a megszállás költségei is kisebbednek. A minisztertanács hir szerint elhatározta, hogy a locarnói szerződést december 1-én aláírja.

— Ötven család a görög-keleti vallásra tért át az egy-házi adók kiméretlen behaj-tása miatt. Vis szigetén a la-kosság körében mozgalom indult meg a görögkeleti vallásra való áttérésre. A sziget katolikus la-kossága azért indította meg a mozgalmat, mert a katolikus papság egyházi adók fejében töb-bek termését lefoglaltatta. Eddig ötven család lépett ki a katoli-kus egyházból és vette föl a gör-ögkeleti vallást.

— Mennyi adó folyt be októberben? A pénzügyimi-nisztérium hivatalos kimutatása szerint október hónapban a ál-lampénztárnak a következő adó-bevételei voltak: Egyenes adók-ból 71.118.454 dinár rendkívüli pótdadókból 50.149.968 dinár, for-galmi adókból 12.247.775 dinár, rokkantadóból 11.947.793 dinár. Az októberi adóbevétel 31.686.837 dinárral több, mint amennyit a költségvetési tizenkettéről szóló törvény októberre előirányzott.

— Az ömlesztett gabona tizedes mérlegen is mérhető. Dr. Krajacs Iván kereskedelmi miniszter csütörtökön értesítette a noviszádi kereskedelmi és ipar kamarát, hogy kérelme értelmé-ben közbenjárt a közlekedésügyi miniszternél, aki megígérte, hogy az ömlesztett gabona mérésére vonatkozó legutóbb kiadott ren-deletét az érdekeltek kívánságai értelmében meg fogja változtatni. Addig is az ömlesztett gabona olyan álmásokon, amelyek-n nincs hidmérleg, továbbra is ti-zedes mérlegen mérhető.

— IV. Károly titkára kere-kedő lett. Boroviczenyi Aladár volt követségi tanácsos, aki egyik szervezője volt IV. Károly király

két magyarországi puccs-kísérle-tének, kereskedőnek csapott fel. Boroviczenyi egy újsütetű keres-kedelmi vállalat ügyvezető igaz-gatója lett. Boroviczenyi Aladár, a király-titkárból lett kereskedő, nem ismeretlen a Vajdaságban. Apja a szubotikai honvédszár-ezrednek volt alezredese, s IV. Károly volt titkára 23 év előtt a szubotikai gimnáziumban tett érett-ségit.

— Malomtűz. Schwarc Arnold Dol-gavasi malomtulajdonos gőzmalma mely téglagyárral volt összekötve 18.—19.-ére virradó éjjel a tűz martalékává vált.

KINO v Murški Soboti.

V NEDELJO 22. novembra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

**Dvije sirote u straš-
noj buri života.**

Najepohalnije djelo kinema-
tografije u 2 dijela. Dio I.
u 6 činova.

U glavini ulogama:
LILIAN I DOROTHI GISH.
**Zwei Arme in schreckli-
chen Sturme des Lebens**

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din.,
spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: nov. 20.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	260—
„ „ 'Zito—Rozs	„	205—
„ „ Ovesz—Zab	„	170—
„ „ Kukorica	„	130—
„ „ Proszô—Kôles	„	180—
„ „ Hajdina	„	225—
„ „ Szenô—Széna	„	50—80
„ „ Graj—Bab csres.	„	300—
„ „ zmésan—vegyes bab	„	200—
„ „ Krumpli	„	80—
„ „ Len. sz.—Lenmag	„	500—
„ „ Det. sz.—Lôherm.	„	2000

BENKO: nov. 20.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikôv. } Bika	8—	8-50	9—9-50
Telice } Ôszô	7-50	8—	8-50 9—
Krave } Tehén	3—	6—	—
Teoci } Borju	9—	11—	—
Szvinyé—Sertês	15—	16—	—
Mászt I-a—Zsirl-a.	28—	35—	—
Zmôcsaj—Vaj	—	30—	—
Spê—Szalona	—	27—	—
Belice—Tojás 1 drb.	—	1.50	—

Pênezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56-76
100 Kor. Budapest	= „	0.08
1 Schil. Becs	= „	8-02
1 Kor. Praga	= „	1-66
1 lira	= „	2-22
Zürichben 100 Din	=	9.20 sfrk

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvün SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Čena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 150 Din reklame 1— mali oglaszi 0-70 Din. i dāvdk. Pri vecskrat popüszit.

Rökopiszi, kls ze ne szhránijo i ne vrnéjo sze posilajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Mörszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyitór 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS. KÖZGAZDASÁG.

Mütrágyákról.

(Folytatás.)

Hogy mily mennyiségben és mikor kell foszforsavas mütrágyákkal trágyázni, az a talaj minőségétől függ. Rendesen negyed hektáronként 7 és féltől 15 kg. foszforsavat alkalmaznak. S ezt jól értsük meg, nem foszfortrágyát, hanem a foszfor mennyiséget, melyet tulajdonképpen a kereskedésekben megfizetjük százalék szerint. Minden foszforsav-trágyát a vetés előtt hozzuk a talajba és kb. 10 cm-re alászántani vagy legalább is beboronálni. Nyári termések számára a superfosfátot tavasszal lehet a talajra hozni, minden más nehezebben oldható foszforsav-tartalma már a télen megkezdődik.

Mint a nitrogén érést késleltető, a foszforsav az érést siettet, amennyiben a növények dús trágyázás mellett korán igyekeznek virágozni és termést képezni, tehát a növényi szakot befejezni. A korai terméssel pedig a cukor, keményítő, zsír, fehérnye stb. anyagok gyors lerakódását s így fejlettebb és tápduzabb magvakat értünk el.

Csak foszforsavas mütrágyákkal trágyázni azonban csak akkor tanácsos, ha talajunk elegendő nitrogénnal rendelkezik, mely olyan előveteményből jutott a talajba. Legtanácsosabb azonban megállapítani, hogy talajunk kíván-e nitrogén trágyát is, s akkor trágyázunk a kettőnek alkalmazásával. Sőt a harmadiknak, káliának a hozzáadásával, mert ez a három alkatrész jön talajunk termőerejének növesztésénél és pótlásánál elsősorban tekintetbe. Tény azonban az, hogy legnagyobb szükségét ami talajunk rendesen foszforban szenved, mert ebből igényelnek növényeink is a legtöbbet.

Káli-trágya legbiztosabb hatása az erősen humusos talajnemekben, különösen a lápos talajokban mutatkozik. Homokos talajon, ha az ugyan szegény, is alkalmazhatjuk a káliát, de ne nagy mennyiségben, hogy emiatt aztán a szükséges tápláló anyagokban takarékoskodjunk. Mésztrágya alkalmazása ott szükséges, hol a talaj oly annyira kötötté vált, hogy kötöttségénél fogva nem tudja feloldani azokat a tápanyagokat, melyekre pedig a növényeknek elegendő szükségük van. A mész mintegy felbomlasztja a termőtalajt s így az jobban kitudja használni a táplálékul adott trágyákat, benne a növény hajszaigőkei is jobban terjeszkedhetnek s táplálékot felhasználhatják. Különösen jó a mésztrágya a savanyu rétegeknek, hol azonban a mésztrágya elszórása előtt adjuk meg a talajnak a kívánt légkeringést-boronálással vagy extirpátorolással (kes-alaku borona).

Italmérési illeték (Točilna taksa). Tavaly, azaz 1924 őszén történt az italmérési illetéknek az 1925. évre való megállapítása, mely megállapításnak alapján fizeti egyik-másik italmérő ez év folyamán az italmérési illetéket. Az illetékről szóló törvény értelmében ez a megállapítás azonban nemcsak az 1925. év tartalmára szól, hanem ezen törvény rendelkezése szerint az egyszeri megállapítás **három évre** kiterjedőleg bír hatállyal, azaz minden italmérő az 1926. és 1927. évben ugyanazt az illetéket fizeti, amilyent az 1925. évben fizetett s amely az 1923. illetve 1924. évi forgalma szerint állapított meg. Már pedig az elmúlt rossz gazdasági év s a rákövetkező ideai pénz krízis miatt minden egyes italmérő kevesebb italt mért el az ideai évben, mint tavaly, tehát az ugyanoly magas illeték fizetése helytelen, még igazságtalanabb annak három évre való kiterjesztése. Miután az ugyanezen törvény rendelkezése alapján ezen megállapított illetéket leszállítani csak az illeték fizetésére alávetett közegnek a kérelmére lehetséges, figyelmeztetnek az érdekelt vendéglősök (és italmérők általában), hogy az illeték leszállítása iránti kérvényeiket a hó végéig feltétlenül nyujtsák be a maribori kerületi pénzügyigazgatóság-hoz, mert későbbi beadványoknak nem lesz foganatja s a jövő évre az ideai taksájuk marad érvényben. Vendéglősök részére kérvényeket a vendéglős egyesület ingyen készít el, mégpedig minden szerdán d. e. 10 órától d. u. 3 óráig azok részére, kik eziránt érdeklődnek.

RAZGLAS.

Veleposestvo grof Szapary ima v Mačkovcih, v Šalamoncih, v Vučji Gomili ter na skladišču v M. Soboti lepa drva naprodaj. Trda drva stanejo v šumi na mestu 80 din, na dom postavljene 130 din. Uprava zamenja drva za žito. V Šalamoncih se dobi lep stavbeni les (ploji).

RAVNATELJSTVO.

Poziv!

Moj klient g. Matjaš Horvat iz Tišine je kupil mlin g. Antona Pečiča v Svetahovcih. Pozavljam s tem potom vse upnike g. Pečiča, da svoje terjatve pri meni v 8. dne prijavijo.

M. Sobota, dne 18. XI. 1925.

Dr. Ludovik Šömen

Nyilvános árverés!

Murska Sobotában KEMÉNY MARKÓNÁL, (a Knéz ház udvarán) a saját tulajdonomat képező november hó 25-én egész napon át a következő tárgyak lesznek szabad kézből elárverézve: lovak, tehenek, ló- és tehén szekerek és kumetok, hámok, vetőgép egy- és kétfogatu hintók és különféle gazdasági szerszámok, ugyszintén butordarabok. Az árverésen vett tárgyak **részletfizetésre** is kaphatók. A rossz időjárás miatt november 12-ére kitűzött árverés nem lett megtartva.

Műhely áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy szíjjártó műhelyemet Martjanciról ismét M. Sobotába helyeztem át, a Málá Kaniža utca 154 számú házba. Kérem t. üzletfeleim további szives pártfogását.

Szíjjártó-mester

GUMILÁR LUDOVIK

szatlerszki májszter

naznánya p. obcsinszvi, ka je szvojo szatlerszko delavnico z-Martjanece znó vics v M. Soboto preszelo, v Mala Kaniža vilice 154. hižno numero, pri steroy priliki proszi szvoje postüvane delodajalce za nagalnye podpéranye.

Stevan k-Stevani!

Stevan: János zima sze pri bližava, kak kaj sztojte z oblěkov?

János: Eh Stevan ka szí escse od zime premislávate, vem je tő escse dalecs, mámo szí csasz za oblěko priszkrebeti.

Stevan: Ali nevéte Vi János, ka je zdaj tiszti cajt, gda szí vsze naküpi moremo ka nam na zimo trbē, ár je zda falēse?

János: Na, na tak je, ali gde szí pa te naj küpimo?

Stevan: Ejnye pa te escse tő tüdi pitali? Vem pa morete znati ka Stevan k-Stevani, nasi pa k nasim morejo idti küpüvat. Jesz szam zadovolen z nasim Májerom, pa bodem zdaj pá tá sō, tő te szolidna firma pa je dönok nas cslovek.

János: Ja Stevan csi je za vász dober, te je za nász tüdi miszlim, szamo kak je nyegov adress?

Stevan: Tő je szabolija i trzovina z gotovo oblěko, stofami i cájgom: MÁJER STEVAN v M. Soboti Radgonszka ceszta. Tá dobite po fál céní dobro i trplivo blágo.

János: Hvála Stevan za tanács. Zbōgom!

HIRDESSEN A

„Mörszka Krajiná“-ban

Eladó birtok.

Huszonhat magyar hold kiterjedésű nagyon szép birtok melyből négy hold a ház körüli szántó, rét, szőlő és szilvas, 12 hold a közeli szomszédos községben egy tagból álló szántó és rét, kitünő termő, a vidék legszebb helyén, utmentén, 10 hold erdő egy tagban, szép fekvés, két oldalt uttal, 20-25 méteres épület fákkal, más vállalkozás miatt élő és holt felszereléssel, épületekkel, (ház kocsiut mentén szilárd építésű, 2 szoba konyha, előszoba, pince, kamara, istállók, pajták, faszin mind téglával fedve) és vetésel együtt szabadkézből jutányos áron **rögtön eladó.** Bővebbet CSÁSZÁR JÓZSEF birtokosnál IVANOVCI p. Fokovci.

Amerikanci pozor!

Krasno posestvo, fundus ves novo zidani z 12 plugi zemlje se zavolo preselitve po fál ceni oddá.

Vse natančno se zve pri

RUDOLFU HORVATIC

v KRIŽEVCIH pri LJUTOMERU.

Vsáki práznik, nedelo, četvrtki in soboto koncert. Svira ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap ugyszintén szombaton és csütörtökön koncert. Játsszik BARANYA.

VELIKA **Meolic** NAGY-KAVARNA KÁVÉHÁZ

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok kalapudonságok nagy választékban állandóan raktáron. Gyászkalapok rendelésre 24 ora alatt elkészülnek. Mindenemü kalap alakítások elváltatnak. Filz kalapok 100 Din-től, bársony kalapok 160 Din-től kezdve kaphatók. Ugyanott nagy választék kötények, harisnyák, mindenemü kötöt áru gyermekek és felnőtek részére, pipere és rövid áru czikek nagy választékban a legolcsobb napi áron.

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom M. SOBOTA (Berger-féle ház).

Szolid árák! Pontos kiszolgálás!